

2

2

3

Donostia Kultura
Balantzea

Donostia Kultura Balantzea

Sortzaileei emandako babesak

Tokiko kulturaren industrian inoiz egin duen inbertsio handienarekin itxi zuen 2023ko ekitaldia Donostia Kulturak, 12.300.000 euroko kopurua gainditu baitzuen jardueretako gastuetan. Kopuru horren % 62, hau da, 7.700.000 euro, sortzaileei bideratu zitzaizkien zuzenean. Inoizko kopururik handiena.

Publikoaren erantzuna

Jazzaldiak marka berriak ezarri zituen publikoari dagokionez, 190.000 entzule baino gehiagorekin, baita ikuskizunen eta erakusketen egitarauak ere, ia 300.000 sarrera salduta. Horrela, diru-sarrerak ere emaitza onak lortu zituzten 2023an, eta pandemia aurreko mailak lortu dituzte berriro, 6.000.000 euroko muga gaindituta. Bereziki nabarmena izan zen leihatilako diru-sarreraren igoera; 2019an baino ia 500.000 euro gehiago bildu ziren.

Donostiarren parte-hartzea

Ia 9.000 lagunek baino gehiagok egin zuen kultura kultur etxeek eskaini zituzten 900 ikastaroetan, 2023ko beste errekor bat lortuz. Haurren zein helduen danborradetan ere inoiz baino jende gehiagok hartu zuen parte, 25.000 donostiarren parte-hartzearekin; baita Aste Nagusian ere. 1.200.000 donostiar eta bisitarik baino gehiagok hartu zuen parte jaietako ekitaldietan.

Donostia Kulturak marka guztiak
hautsi zituen 2023an, publikoari,
parte-hartzeari eta kulturaren
arloko inbertsioari dagokionez.

Alderdi hori izan daiteke, **herritarren parte-hartzea**, alegia, Donostia Kultura erakundea harroen sentiarazten duen lorpena. Eta 2023an gehien hazi ziren alderdietako bat.

Adibide modura, 2023an **935 ikastaro eskaini zituzten kultur etxeek**, aurreko urtean baino 59 gehiago; horri esker, 8.873 ikasle aritu ziren, kultura-diziplina eta hiriko auzo ezberdinetan banatuta. Berritasun gisa: ikasleak euskaraz matrikula zitezten egindako ahalegina, *Belarriprest* programari, eskaintza zabalagoari –eskaini ziren ikastaroen % 53 euskaraz zen– eta bi fasetan izena emateko aukerari esker.

Gainera, **897.500 bisita jaso zituzten kultur etxeek**; horietatik 270.000 bisita, sarearen hamahiru espazioetan programatutako era guztietako ia 6.000 jarduerak erakarrira egindako bisitak izan ziren. **Larrotxene Bideo** 2023an berrireki zuten Larrotxene Kultur Etxean, ikasgelak eta ikus-entzunezko materiala berritzeko lanen ostean; 950.000 euroko inbertsioa egin zen. Horixe da herritarren artean onarpen handiena duten zerbitzuetako bat; baita **Musikagela** ere, aukera ugari eskaintzen duen jarduerarekin: entseatzeko aretoak (70 proiektu 2023an), kontzertuak (32), prestakuntza (17 ikastaro) eta grabaziorako espazioen mailegu- eta lagapen-zerbitzua.

Donostiako Liburutegien Sareak, bestalde, oso ekitaldi ona izan zuen 2023koa, sarearen adierazle nagusien igoera nabarmenarekin: maileguak, bisitariak eta jarduerak. 2023an, **785.535 bisita jaso zituzten udal liburutegiek**, % 18,9 gehiago. Bisita horietan, **450.321** mailegu egin ziren, aurreko urtean baino % 10,5 gehiago. Eta, azkenik, **irakurketaren eta literaturaren inguruko 2.009 jarduera** egin ziren; datuak alderatuta, ikusten da % 37,3 gehitu dela jarduera kopurua. 42.348 lagunek hartu zuen parte jarduera horietan, aurreko urtean baino % 45,4 gehiagok.

Logikoki, parte-hartzea Donostia Festak atalaren indargune nagusienetako bat ere bada, eta goranzko joera berreskuratu zuen, pandemiako urteen ondoren.

Ezin hobeto hasi zen urtea, San Sebastian eguneko parte-hartzearekin; helduen 157 danborrada izan genituen, horietako zazpi lehendabizikoz parte

hartu zutenak, eta danborraden % 94,30 izan ziren mistoak. Guztira, **20.508 danbor-jotzailek hartu zuen parte helduen danborradetan, ia 5.000 lagunek haurren danborradetan.**

2023ko Aste Nagusia biribiltzat jo zen, kasu honetan ere parte-hartzea handia izan zelako publiko guztientzako programatutako 300 jarduera baino gehiagotan. 66.000 lagun egon zen Sagueseko kontzertuetan, 650.000 Su Artifizialen Nazioarteko Lehiaketan, eta zenbatesten da **1.200.000 lagunek baino gehiagok gozatu zuela Aste Nagusiko jardueraren batez.**

Hona hemen jaiekin lotutako beste zifra batzuk: 2023ko Aratusteetako 25 konpartsak; San Joan bezperako 21 suak; Euskal Jaietako 60 ekitaldiak; San Tomas azokako 170 postuak; eta Kontxako Banderako estropadetako emakumezkoen 19 traineruak eta gizonezkoen 25 traineruak. Donostiako Arraun Lagunak eta Bermeo Urdaibai izan ziren irabazleak.

Parte-hartzeari dagokionez, badago erreparatu beharreko alderdi berri bat: gero eta handiagoa da parte-hartzea Donostia Kulturak profesionalak zein zaleak hiriko kultura- eta jai-bizitzan integra daitezen eskaintzen dituen **lehiaketa, sariketa eta deialdietan. 20 deialdi baino gehiago** egin ziren 2023an eta, horiei esker, tokiko sareak hiriko kultura- eta jai-jardueran gero eta presentzia handiagoa izan dezan bermatzen da.

Hauexek dira horietako batzuk: Donostia Antzerki Sarea, Antzerkigintza berriak, Jazzaldia_Tokiko taldeak, Hamaika Entzuteko, Oihua_beldurrezko film laburrak, kartel-lehiaketak...

Jazzaldia, Arde Bogotá © Lolo Vasco

Parte-hartzeari dagokionez hutsik egiten ez duen beste adierazle bat DK Klubeko bazkide kopurua da (hau da, txartela duten pertsonak). 2023ko abenduan, dagoeneko **121.539 bazkide** zituen **Donostia Kulturak, aurreko urtean baino 4.478 txartel gehiagorekin**. Bazkide horietatik % 60 emakumeak dira, eta % 76 Donostiako biztanleak. 45 eta 64 urte artekoen adin-tartea izan zen nagusi, eta 30 eta 44 urte artekoena jarraian. Auzoen arabera, Amarak jarraitu zuen izaten kultura-zerbitzuen erabiltzaile gehien duen barrutia (% 19); Amararen atzetik daude Gros (% 12), Antiguu-Ibaeta (% 11), Intxaurren (% 11) eta Altza (% 10).

Publikoak Donostia Kulturak proposatutako programazioari **emandako erantzunak** ere datu positibo ugari utzi zituen.

Programazioari dagokionez, ikuskizunetarako 176.620 sarrera saldu zituen Donostia Kulturak 2023an (% 5,43 gehiago), eta 2.811.716 € eskuratu zituen; San Telmo Museoak, gainera, 253.468 € eskuratu zituen (% 14,95 gehiago) saldutako 113.827 sarrerekin. Guztira, ia 300.000 sarrera saldu ziren, ikuskizunak, kontzertuak eta erakusketak aintzat hartuta.

Jazzaldiaren 58. edizioak ere bere errekorra hautsi zuen; **191.000 lagun** joan ziren bost egunean zehar **16 agertokitan** egin ziren **90 kontzertuetara**.

San Telmo Museoa ere datu paregabeak lortu ziren, 154.090 bisitarekin; nabarmentzekoak dira **Margotzeko bidaiatu. Sorolla Donostian** eta **Clima ideal. Udako kartelak** erakusketak, 50.000 bisitarekin. Erakusketa gehiago: **Indésirables, Women are beautiful, Alef, 90 berriak, Dantzaz ele, Bizikletak: 150 urte, Ez du pausorik debalde ematen, Hemen dragoiak daude** eta **Garuna(k)**.

Aipatzekoa da **berritu egin zela Arte Ederren erakusketa iraunkorra**, eta indartu egin zela **Erronkak** lan-ildoak, identifikazio propio batekin. Sorkuntza garaikideak eta tokikoak ere izan zuten presentzia, batez ere erakusketen eta Museo Bikoitza eta Arte Abian programen eskutik, **Hinrich Sachs** eta **Mikel Otxoteko** artistekin, hurrenez hurren.

255 objektu eta artelan eskuratu ziren 2023an, eta 11.116 pieza izatera iritsi zen herritarrentzako ikusgai dauden museoaren bildumetako katalogoa.

Azkenik, 80.000 bisitari izan zituen **Urgullen** egin zen **Donostiari begira** erakusketak, % 90 turistak.

Programazio eszenikoari dagokionez:

Arte Eszenikoen esparruan, **100.000 ikuslek baino gehiagok gozatu zuen 2023an antzerkiaz eta dantzaz**. Udan bakarrik, 21 ikuskizun programatu ziren, 95 emanaldirekin eta 28.000 ikusle baino gehiagorekin, Victoria Eugenia Antzokiko eta Antzoki Zaharreko agertokietan. **Carles Sansen *Por fin solo*, Pilar Castor eta Candela Peñaren *Contracciones* eta *Peter Pan, el musical*** izan ziren proposamenetako batzuk.

Peter pan, el musical © Lilo Filmmaker

Urtean zehar, formatu guztietako ikuskizunak igaro ziren Donostia Kulturaren bost espazio eszenikoetatik: ***Prima facie, La infamia, Forever, Las aves, El proceso, La celestina, El rey que se fue, Diptych, Eterno, Shine, Dance me / Leonard Cohen, El Guardaespaldas, Ez naiz inoiz Dublinen egon, Hobe ixilik, Lehendakari gaia, Nekatutak, Alfonso X, la última antiga, El ramper, Hernani, Déjà vu, Sustrai, Miña, Itsas behera...*** izan ziren ikuskizunetako batzuk.

Urtero ospatu ohi diren Arte Eszenikoen Egunaz eta Dantzaren Galaz gain, **Iturritik** jaialdi berriaren bigarren edizioa egin zen. **Nova Galega de Danza, Kresala eta Antonio Ruiz, Kukai Dantza, La Pharmaco** eta **Marcos Morauk** hartu zuten parte, besteak beste, 2023ko edizioan. Eta formatu txikiko antzerkiak 2.700 jarraitzaile erakarri zituen hiriko taberna eta lokaletara, **Poltsiko Antzerkia** jaialdiari esker.

Nolanahi ere, aipagarriena da Donostia Kulturak berak ekoiztutako lanak edo erakundea partaide izan zen **koprodukzioak** etengabe gehitu zirela. 2023an, ondorengo ikuskizunak koproduzitu zituen Victoria Eugenia Antzokiak: **Noé, Malandain Ballet Biarritz** taldearena, **Kukai Dantza taldearen Yarin, Kulunka Teatroa** konpainiaren **Forever, ¿Quién nos disparó después del 22?** Alexandru Stanciurena eta **Miña, Artedrama** plataformarena.

Kultur txeeek, bestalde, **egoitzan** hartu zituzten ondorengo konpainiak edo lanak: **Zirkuss, Lasala eta Caminate** konpainiak, **Plañideras, Shine** eta **Cielo Raso** lanak.

Zinemari dagokionez, Frantziako zinema beltzari buruzkoa izan zen **Nosferatu** asteroko zikloa, eta bi argitalpenekin osatu zen. 2.817 lagunek hartu zuen parte Tabakaleran egin ohi den programa horretan eta, zinema jaialdietara -Fantasiakko eta Beldurrezko Zinemaren Astea eta Giza Eskubideen Zinemaldia- joan zirenak kontuan hartuta, **23.181 zinemazale joan ziren, guztira, Donostia Kulturaren aretoetara**. Zinema-programa kolaboratzaileez gozatu zuten 13.949 lagunak batu behar zaizkie horiei -Dock of The Bay, Bang Bang, Itsaspeko Zinema Zikloa eta Donoskino-, bai eta Tinko elkarteak haurrentzako antolatzen dituen emanaldietara eta beste batzuetara joan zirenak ere (Menditour, Zinegoak, Emakumeen Etxearen zikloa, Bideoaldia, Begiradak, etab.). Gainera, **18.000 bisitari izan zituzten zinema-programazioarekin lotutako erakusketek**.

Zea Mays, Adarra Saria © Foku / Jon Urbe

Victoria Eugenia Antzokiko musika-programazioari

dagokionez, **18.000 bat entzule batu** zituzten hiru bloke handitan programatutako 65 ikuskizunek: Tokiko musikarien hainbat kontzertu egin zen, batetik; hala nola **Eñaut Elorrieta, Gure Ahotsak (Olatz Salvador, La Bien Querida, Maite Larburu, Neomak), X5 kolektiboa, Judith Jaúregui, Zea Mays, Diego Vasallo, Mikel Erentxun, Olatz Zugasti** eta **Joserra Senperena** musikariak aritu ziren; aipamen berezia merezi du **Discos Mon Oncle** podcastak antolatutako Gabonetako Kontzertuak. Nazioarteko musikaren atalean, **Tindersticks, The Musical Box, Interpol, Yoshida Brothers, Teenage Fanclub, Sofiane Pamar** eta **Stick Men, Eddie Henderson, Rachel Eckroth, Chris Potter** eta **Myra Melford** musikarien emanaldiak izan genituen, besteak beste. Azkenik, musika klasikoak ere bere lekua izan zuen Donostia Musikaren programazioaren eskutik, **Schubert** konpositoreari eskainitako zikloarekin eta **Sasibill** elkartearen **Zarzuolarekin**. **Kultur etxeetan ere 83 kontzertu** eskaini ziren DKluba eta Musikagela programen eta Glad is The Day hitzorduaren barruan (2023an, murriztu egin zen jaialdi horren egitaraua, eguraldi txarraren eraginez), **15.000 entzulearekin**.

Jaialdi garrantzitsuenen errepaso laburra:

JAZZALDIA

Publikoari dagokionez, markak hautsi zituen edizioa izan zen, 191.000 entzulerekin; bost egunetan 90 kontzertu eskaini zituen **Jazzaldiaren 58. Edizioak**. 18.882 sarrera erosi zituzten zaleek 40 herrialdeetatik, eta *sarrerak agortuta* kartela zintzilikatu behar izan zen salgai jarri ziren 21 kontzertuetatik 15etan. Doako kontzertuetara, berriz, 172.000 lagun joan ziren. Hona hemen entzun ahal izan genituen musikarietako batzuk: **Julian Lage, Norah Jones, Joss Stone, Ben Harper, Ezra Collective, Yosuke Yamahita...**

dFERIA

X. edizio honen berritasuna izan zen **Azokaren nazioartekotze-ildoak indartu** izana, Europara gehiago begiratuz. 14.000 bat lagunek hartu zuen parte programatutako jardueretan, horietako 8.500ek ikuskizunetan. Halaber, azpimarratzekoa da nolabaiteko estreinaldiak izan zirela proposamenen % 64, eta 15, *premierrak* Euskadin. Bestalde, **errekorra hautsi zen akreditatutako pertsona kopuruari dagokionez; 540 profesional akreditatu ziren**, gehienak programatzaileak, eta % 10 izan ziren nazioarteko profesionalak.

Izenburuetako batzuk: *Ihir, La celda sin noche, Howto_just another Bolero, Diptych, Surrealismo, Rna, Los perros, Strip-tease...*

Norah Jones, Jazzaldia © Lolo Vasco

FANTASIAZKO ETA BELDURREZKO ZINEMAREN ASTEA

Bruixes-Brujas-Sorginak izan ziren 2023ko *leitmotiva*, eta lehendabiziko aldiz, beste jaialdi batekin antolatutako hainbat jarduera, Molins de Reiko TerrorMolins jaialdiarekin, hain zuzen ere. Erantzun bikaina eman zion publikoak hitzorduari; horrela, **10.000 lagun inguru joan zen emanaldietara**, eta beste horrenbeste erakusketa eta gainerako jardueretara.

Carlota Pereda zuzendariaren *La ermita* koprodukzio euskal-kataluniarra izan zen ikusmin handiena piztu zutenetako bat. 2023ko edizioan lehen aldiz programatu zen euskal film laburren maratokia, eta handitu egin zen euskarazko azpiztituluen presentzia. *Fantasiarazko zinema japoniarren ikonoak, Akelarre ilustratua* eta *Sorgin seinalea* izan ziren azkeneko edizioko erakusketak.

GIZA ESKUBIDEEN ZINEMALDIA

Mundu osoko 27 film luze hartu zuen parte Jaialdiaren azkeneko edizio honetan, eta **Carmen Castillo** txiletar dokumentalista izan zen protagonista; ohorezko saria jaso zuen, eta berari eskainitako erakusketa egin zen. **20.000 especies de abejas** euskal ekoizpenak inauguratu zuen Zinemaldia; **ia 10.000 ikusle erakarri zituen emanaldietara** jaialdiak, eta **7.995 bisitari izan zituzten erakusketek**.

Eneko Goia & Carmen Castillo © Floro Azqueta

TMATNB + Desilence, Argiartean © Iñaki Rubio

ARGIARTEAN

6.000 lagun inguru egon zen Loiolako Erriberetako Memoriaren Lorategian eta Iesu Elizan lan esperimentalen erakustaldiak sustatzeko Argiartean plataformaren argi-jaialdiaz gozatzen.

Diziplina anitzetako artistak adin guztietako ikusleengana heldu ziren, **light-art instalazioekin, proiektio monumentalekin** eta **zuzeneko emanaldiekin**.

Programazio guzti hau aztertuta, ondoriozta daiteke **Donostia Kulturak hiriak bizi duen /loop kulturala bermatu eta bultzatu** zuela. Hori egiaztatuta geratzen da kontuan hartzen badugu 2023an ere Gipuzkoa izan dela EAEn kultura-ekitaldien ratio handiena izan duen lurraldea, Kulturaren Euskal Behatokiak haren hiruhileko txostenetan jaso duenez.

LITERAKTUM

Hazten jarraitzen du hiriko literatura jaialdiak. 2023ko edizioan, 6.100 lagunek baino gehiagok hartu zuen parte programatutako 54 ekitaldietan. *Maitasunaren geografiak* izan zen 18. edizioko leloa, eta hainbat idazle izan genuen hirian, hala nola **Antonio Muñoz Molina, Ray Loriga, Marta Jimenes, Blanca Llum, Castillo Suárez, Jacobo Bergareche, Nerea Balda, Alejandro Gándara, Ramón Andrés, Giaconda Belli, Patxi Zubizarreta** eta **Antje Rávic Strubel**. **Mikel Laboa** hil zeneko 15. urteurrena gogoratu zen, eta **Munduari bira 80 egunetan** argitaratu zeneko 150. urteurrena. Aurrez, **Jhumpa Lahiri** eta **Olga Tokarczuk** Literaturako Nobel sariduna izan genituen Literaktum Topaketetan.

Marta Jiménez, Literaktum © Iñaki Rubio

Tokiko sorkuntzari eta industriari emandako laguntza

Tokiko kulturaren industrian inoiz egin duen inbertsio handienarekin itxi zuen 2023ko ekitaldia Donostia Kulturak, **12.300.000 euroko kopurua gainditu baitzuen jardueretako gastuetan. Kopuru horren % 62, hau da, 7.700.000 euro, sortzaileei bideratu zitzaizen zuzenean.**

Diru-sarrerek ere emaitza onak lortu zituzten 2023an, eta pandemia aurreko mailak lortu dituzte berriro, 6.000.000 euroko muga gaindituta. Bereziki nabarmena izan zen leihatilako diru-sarreren igoera; 2019an baino ia 500.000 euro gehiago bildu ziren.

Diru-laguntzei dagokionez, 723.295 euro banatu ziren 2023an, zuzeneko dirulaguntzetan eta/edo hitzartutakoetan, lehia askeko diru laguntzetan, jaiak antolatzeakoetan eta jai-erakundeei emandakoetan.

Kapitulu honetan, aipagarria da bide garrantzitsua egin dela 2023an **Donostia Kulturaren enplegua egonkortzeko**. 45 deialdi baino gehiago egin ziren 100 lanpostu egonkortzeko, eta dagoeneko ebatzi dira gehienak.

Azkenik, EHUren Udako ikastaroen barruan, kirol-diplomaziari buruzko ikastaroa antolatu zuen, eta arrakasta izan zuen parte-hartzeari dagokionez.

Komunikazioa eta marketina

Victoria Eugenia Antzokiaren zein Literaktum literatura jaialdiaren webguneak eraberritu zituen Donostia Kulturak 2023an, bai eta Liburu Dantza bloga ere. Horrela, besteak beste kanal digitalen bitartez kultura herritarrei hurbiltzeko duen konpromisoari eusten dio.

670.130 erabiltzaile izan zituen webguneak 2023an, 1.620.450 saio ireki eta **6,5 milioi web-orri kontsultatu** ziren (% 16ko eta % 8,5eko igoerekin, hurrenez hurren).

Horrez gain, **% 7ko igoerarekin, dagoeneko 40.769 bazkide daude erregistratuta** webgunearen bitartez. Herritar horiek abantaila handienak dituzte Donostia Kulturaren zerbitzuetan eta programazioan.

Azkenik, azpimarratzekoa da 20.000 lagunek jaso zutela astero agenda; zifra hori % 80 igo zen aurreko egoerarekin alderatuta.

Sare sozialetako presentziari dagokionez, **190.015 jarraitzaile** izan zituzten Donostia Kulturaren kanalek: 81.174 X-ek, Facebookek 59.902, Instagramek 46.127, eta Linkedinek 2.812. Datu horiek aztertuta, ikusten dugu 9.312 jarraitzaile berri lortu dituela erakundeak 2023an. Amaitzeko, 2.240 jarraitzaile izan zituen Donostia Kulturak YouTuben.

*Otsail amaieran webgunean egongo da balantzea, xehetasun handiagoz, eta sailen eta diziplinen arabera antolatuta.

670.130
webgunearen
erabiltzaileak 2023an

